

ומחלבה הכניסו ענפים חדשים: יססין, שחייב עבודה ילדים ונשים, ערבים כמובן, שגרמו להכנסת ערבים בוגרים לעגלונות, נסיעת פרסים, שהשקיעה האכרים בחובות והביאה אותם למכירת בהמות העבודה והחלב, לשם הקלת המצוקה החלו לחזור אחרי עבודה זולה. הפועלים לא עמדו בפרץ, גם מוסדות ההסת' לא פעלו במידה מספקת. הבנק המרכזי שנתן הלוואות לאכרים דרש עבודה עברית - אך הפועלים ומוסדותיהם לא עמדו על המשמל, וסו"ס ניתנו הלוואות גם למעבידי ערבים.

התפתחות עבודת פיקא עזרה אף היא להתפתחות זו, כי הפועלים החלו לברות מתאכרים, ביחוד הפועלים המנוסים, שיכלו להשתכר בעבודות פיקא 30-60 גרוש ליום. היו מקרים - בודדים - של יחס זלזול לעבודת האכרים. גם שיבת התקאות והעבודה בקרדים הרעה את המצב. מרכז חדש הפסיק בבה אחת שיבת התקאות ודרש השלומין במזמנים לאכרים, היה זה קשה. גם פקידי פיקא במסקיהם הכניסו עבודה ערבית - ולא סחא.

כ"ט אלול
10 ספטמבר
יום ה'

בבוקר - בקבוץ השה"צ - כ"ט 90 איש, מפולין 2-3 שנים בארץ, קבוץ עליה א', כפי שקובא חסכים. חקבוץ הכי קרוב לקומוניזם בחוף קבוצי השה"צ בארץ. עוקבים את הספרות הק- בגרמנית, רוסית.

אם כי באו בזמן אחד עם קבוץ חדרה ו אבל כבר אז היו גוהים
אחרי חברי התנהגות מהדור הצעיר - אם לחשוב את יחודה ל"דור
הקשיש".

נכנס אחר-כך שנפלד - ושותחנו ארובות על שאלות
אידיאולוגיות - סוציאליזם ריפורמי, ריבולוציוני וקומוניזם
במסגרת המציאות הארצישראלית. קובא בכל אופן, עשה עלי חשם
של ציוני טוב, לא קבלתי רושם זה משינפלד.

בצהרים שיחה עם כהנוביץ והלל כהן. בהתחלה אפשר
היה למנוע כניסת עבודה ערבית - אילו ההסדרות וסיקא עמדו
בסדר. עכשיו האכרים המעסיקים פועלים עברים, אין להם השפעה,
וכהנוביץ מציע שבאי-כוח ההסת"י, יבואו בדברים עם האכרים עצמם
המעסיקים ערביים. יש להפגש עם בן-צבי מוכרון, זי לבר מליחיה
ופייקוביץ ממסחה. לדעת כ. ידרשו הורדה שכר יומי עד $17\frac{1}{2}$ ואולי
עד 18 גרוש, חדשיא יציעו $1\frac{1}{2}$ לא"י, וחדשיים אפשר יהיה להכניס
40 פועלים.

מצב רוב האכרים קשה מאוד. מלבד הזכרונים - אכרים
מלוח, החוכרים הרבה אדמות ועובדים רק עם ערבים ומנצלים אותם
עד קצה האפשרות - אין המעסיקים נושאים עצמם. מחפזנסים מהכנסות
צוריות: תנהלת משקים אחרים, כסף מהורים, הלוואות וכדומה.
מלבד לזכרונים המלחה אינה מכניסת, המחלבות כמעט בטלו, ומחכים
לפרוסים אשר עתידם סקורפל.

מצד הפועלים אין יחס לעבודה. לפני שש שנים היו

הפועלים רוצים ללמוד זמירה, הרכבה ועוד. עכשיו אין להם שום אינטרס לעבודה, אצל לידאי - אבר קמצן ושקד המעסיק רק עבודה עברית - הציע לפועלי הקבוץ שעבדו אצלו שחילים, והם קנו דוקא מסכנו המעסיק ערבים, מפני שהוריד המחיר, כששאל אותם לסבתא, אסרו לו מי דורש מסך להעסיק עבודה עברית.

מסרו לי גם על עניני מועצת הכפר. עד עכשיו

היו מסיים עקיפים, אבל מזמן שהפועלים סידרו מאפיה ואגודה צרכנית כמעט בטלו המסים האלה. עכשיו עוסדים ליסוד שני גופים נבדלים: ועד הקלאי שיטפל במשקים, ומועצת כפר שחוקה חוגש לאישור הסמסלה. הפקיד המועצה שתבחר עכשיו הוא רק לעבוד הצעה חוקה.

בשלוש אה"צ - בקור בשכונת יעקב, 26 בחים, $2\frac{1}{2}$

דונם (סהם דונם יסמין), לפני שנתיים הבחים נבנו ע"י מול.

סיקא הבטיחה להם עבודה קבועה, מלבד משק עזר. מפלו בזאת

סקולניק ושטרן. שלחו אותם לעבוד ביסמין - ולא היו מרוצים,

כי רצו בעבודה אחרת, והיסמין רק לילדים. רק חסישה מהמחישבים

עוברים עכשיו עבודה קבועה - במשחלה, השאר עוברים דרך הלשכה

או ביסמין. צפויים לה"ע. מהאוננים כי נשקעו בדפיצימים מפני תוסר

עבודה קבועה. לחורף שוב צפוי להם ח"ע. חרשים הגדלת שטח הקרקע.

רובם מסופלים בהרבה ילדים, ודורשים אותה השקאה 10 דונם, פרה ולול.

פרנק הבטיח פרה בינונית לכל משפחה, אולם אחרי נסיעת פרנק אסר

ויקטור כהן שהשנה אין אפשרות לקנות פרות.

לסול צריכים לשלם 2 לא"י בכל רבע שנה. בחקופם
היסמין החשלום אפשרי. אילו יכלו להשיג חלוואה לפרות, היה זה
מקל על מצבם מיד.

נחוצים פה שעורי ערב לעברית להורים, כעשרים ושמונה
איש ואשה אינם יודעים עברית. אין פה חדר קריאה, רק אחד או
שנים מקבלים עתון.

יש כאן שאלה ביח-חספר שנמצא בידי האכרים, והחורים
מחאוננים שבה"ס אינו מחאים לילדיהם. בה"ס נמצא ברשת מחלקת
החינוך, פיקא משחחפה ב-100 לא"י, ע"ח השכונה, וב-125 ע"ח
בנימינה. מחלקת החינוך נותנת 60 לא"י, מועצת הכפר 126, השכונה
33 לא"י, האכרים איזו עשרות לירות. כל החקציב של בה"ס 570 לא"י
לשנה. למחישבים דרושה הדרכה חקלאית בענף הירקות ולול. (המחתי
לשלוח להם ספר "גידול ירקות" של אליעזר יפה).

אברר בבנק הפועלים אפשרות של חלוואה קונסטרוקטיבית
בשכילים וכסו כן אפשרות סידור קופה מלווה בבנימינה.

בערב - אספה פועלים כללית.

סנדיק (בא לפני 6 שנים לבנימינה) הפועלים עבדו אז
במסירות, כל עבודה קשה, ובשכר נמוך, לפעמים רק ב-10-5 גרוש
ליום. הרבה פעמים לא קבלו גם שכרם - וכשהחלה עבודה פיקא היה
מבטי שהלכו לעבוד אצלה. אכרים אמרו אז שעבודת פיקא אלו
חבאנה לידי כך שהמושבה תהיה לערבית. כל פועל חרוץ הלך ונשלח
לעבודת פיקא, ורק המושבות שמנו ללשכה, נשאו לאכרים - והללו לא

ר צו בהם.

סובול - (קדם לסנדיק בבנימינה) לא מסכים לסנדיק, יחס האכרים לפועלים היה מצוין. אנו אשמים בכניסת עבודה ערבית. נשחנה יחסנו לעבודה העברית - לרעה, עבודה פיקא גרמה לכך. אשמים ביחוד הסוסדות המרכזיים - שלא שמו לב למושבה. אילו סידרו משק עזר היו יכולים להמשיך לעבוד בעשרים גרוש אצל אכר. עוד עכשיו אפשר לחקן הסצב. צריך לשנות היחס של הפועלים לעבודה חקלאית. משק פלחה אינו סובל 8 שעות עבודה. שנערי - "הימים הטובים" בבנימינה שדבר עליהם רוניק - הלואי לא ישובו יותר. הייתה אז בצה חברתית. פרדקין - אין ארגון אמתי במקום. העובדים זרחניה שייכותם להסת' מחבטאה רק בחשלוס מסים. בשכונת יעקב יש 50 חבר - כולם פסיביים ואינם באים גם לאספות. בשכונת הרכבת - אפילו לא משלמים כולם מסים, היות החברים בעלי משתה מביא אותם לידי פסיביות. בקבוצת יש חברים בעלי יכולת צבורית - ואינם מגלים פעילות. בוכות בין סיעת הספלגה וסיעת הקבוצת היו הגזמות. חובר עכשיו שיש לנו אפשרות כל פעולה משותפת. המזכירות אינה מקבלת עזרה מהחברים. מבקרים - אבל לא נענים לצרכי ההסת'. חברים לא רוצים להכנס לעבוד במוסדות - כי מיד ישחנה אליהם יחס הצבור לרעה.

אנדולט - עבדו פועלים אצל האכרים מבלי להשגיח בשכר ובשעות עבודה. מפני שרצו להכשיר עצמם להתישבות. עכשיו נחאכזבו. מבלי חקוה להתישבות לא יעבוד פועל אצל אכר.

פרל רוזן - כשהאכרים היו עובדים בעצמם היינו עובדים

אצלם מבלי להשגיח בזמן. עבשיו הם רוצים להיות בעלי אחוזה

ש עבודתם תעשה רק על-ידי פועלים - אנו רוצים גם אנו להיות

פועלים - לעבוד 8 שעות ולהשכיר כהוגן.

למרות היות בנימינה שטח פלחה מצוין הם עובדים

לפרדסנות ומשלים לפ"ח.

ובאשר לפסיביות - כל זמן שהמפלגה חנהל הסוסדות יהיה

הצבור תבלתי מפלגתי פסיבי. (היה חבר במפלגה הפה"צ, והוא זוכר

שכל העניינים נחתכו מקודם במפלגה).

בלס - מאשים אף הוא את המפלגה. לא רצו לשוף את

הבלתי מפלגתיים. בעבודה ערבית אשמים האכרים. בנהלל יש עבודה

עבית, כי הסביבה מחייבת; אם אנשי נהלל יכולו הנה יעבדו גם

הם בפועלים ערבים.

היחס בהסת' לחברים נשחנה לרעה. כשנכנסים לעובד

ההסת' אין הוא פוגש אותנו כחבר.

עמד על ענין אפטר במרירות (הצבור סחא כף). מקירי

ההסת' מקבלים משכורת גבוהה. יש לכולם בחים, בסו"ב ובקפ"ח קבלו

אונסים גדולים. היחס בקפ"ח לחבר הוא רע.

קוטלר - אני 11 שנה בארץ ושנה פה. כל ימי עבדתי

אצל אכרים, אבל בעבודה הערבית פה אשמים רק האכרים, כי גם הששכורת

הזקומה אינם משלמים.

בלומנקוף (הקבוץ) הסבה לחוסר ארגון ולעבודה ערבית

היא בשיטה הרעה של ההסת'. יש חוק ולא יעבור - תרצון להכנסה

מכסימלית, ששום אכר לא יעבור עליה. הערבי יוחר זול - ונוחן העבודה מוכרח לבכר אותו. אומרים לנו שנוריד שכרנו ואז יעסיקו אותנו - אבל אז גם הערבי יוריד, והדבר לא יועיל לנו. כך הדבר בכל העולם. כאן יש רק שאלה מסחרית. אני שבר העבודה שלי, סדוע אסכים לפחות שכר. אין שאלה של טוב ורע. חסשק הארצישראלי חדל להבנות על יסוד לאומי - הוא נבטח על יסוד רנסבילי. חלסנו שא"י תהיה ארץ של עבודה - החלום הזה נחבדה. כשהעבודה היחה רק מעבר - אולי לא היח איכפח שכר העבודה. אבל אנו עכשיו מוכרחים להיות רק פועלים. הדרך לתיקון היא רק ארגון הפועל - כל הפועלים שבארץ. אז לא יוכל האכר להוריד אח שכרנו.

הציונות אמרה להעביר העם היהודי לעבודה, אבל הדבר אינו אפשרי, ועכשיו אומרים לנו שאנו צריכים לשאח באחריות. בחו"ל חשבתי שהחסה' היא החסה' חכי מאורגנת. אולם פה אני רואח שהחסה' אינה חומכה בפועל. לוויין - קובל על יחס לא חברי מקפ"ח. אחיו סח באשמה קפ"ח.

קובא - לפי המצב הקיים בבנימינה אין לקוות להסבת המצב באופן ניכר. גם כשניחלנו סו"ס על $1\frac{1}{2}$ לא קבלנו חבטחה על הרחבה העבודה, בשביל הקבוץ לא בא בחשבון לעבוד עם אוכל. האוכל בקבוץ עולה 3 גרוש ליום, ואם אחוים יעבדו אצל אכרים באוכל - לא יקסץ הקבוץ כלום. אין אנחנו יכלים לחבים על שום ענף מסקי כקל ענף סעבר, אלא הוא צריך לקיים אח הפועל.

בניסינה הולכת לקראת מסעים. הפלחה ירודה ושכר עבודתה יקשה
על החסח⁴ לחלחם על שכר הוגן. צבור הפועלים האר"י צריך לראות
הפקידיו החלוציים בלי אילוזיות, ואחת האילוזיות היא הפניה
לסצפון האכר. יש לדעת שזוהי כתובת כוזבת. זה אסנס סגדיל
אח בדידותנו. אסנס אינני חושב שארגון משוחף הוא רצפסה גמורה
או אפילו להציג, אבל הסצפון הציוני של האכרים היא אילוזיה.
אנו בורדים.

פרדין - אבל אולי יש דרך ארוכה של מאמצים של
ארגון הפועל - אפשר לרכוש את הפועלים הערבים להגברה תחזית.
באספה נשמעה הרכנה ראש בפני תגורל הסר שלנו -
היא לא סוצדקת. השנים האחרונות היו קשות - אבל עוד נצא לדרך
הסלך של פעולה החישובית מחודשת אבל בדרך ארגון סקצועי אין
לנו לתרחק. אולי קורו לנו האכרים בסידת מה - נוציא קורה זו.
אבל עלינו למצוא בני בריח בין הפועלים הערבים.
בתקופת מעבר קשה זו יש לשמור על החסח⁴. אבל אין
לשחרר הצבור מבקורת החסח⁴, שאלת דרגת המשכורת היא רק פרט.
יש הרגשה בצבור שהאפרם ההסתדרותי אינו שומר על האופי החלוצי
של חנוכתנו. דרגת המשכורת בחסח⁴ מתקרבת לדרגת סקצועית.
עניתי ארוכות בשאלה מלחמתנו על העבודה, המצב בחסח⁴,
הפקידות ודרגת המשכורת, הסענות נגד קפ"ח ואוונסים ועל יחסי
הצבור ושליחיו.